

KJAK

Viðmerking til Brand Sandoy: Fígging til eldraðkið og útjavning hvør sítt

Heðin Mortensen
borgarstjóri

Havi havt tann ivasama heiður seinastu dagarnar at verið í skotlinjuni fyri tveimum álopum frá fólkaflokksmanninum, Brandi Sandoy. Í fyrra álopunum blandar hann fígging av eldraðkinum saman við almennari útjavning, í øðrum álopinum skuldsætir hann meg fyri at hava ballast fyri 5 miljónir, og svínar samstundis okkara starvsfólk til.

Fyrra pástandin kunnu vit skjótt rætta uppá. Viðvíkjandi tí seinna haldi eg Brandur í fyrsta lagi skyldar mær eina umbering fyri at blaka tilíkt vanæriligt møsn av sær frá tingsins røðarapalli, í øðrum lagi kundi hann eina tikið eina

pausu frá sínum ídna stríði at krógva vesipappír fyri fremmandafólki, og heldur nýtt tíðina at sett seg betur inn í málið.

Tí hesar fáu viðmerkingar.

Fígging og útjavning hvør sítt

Tað liggur rimmarfast, at fígging til eldraðkið eigur at vera til uppgávuna eldraðkið, ikki til generella útjavning, skuldarsanering ella til at fíggja asfaltering og aðrar kommunalar uppgávur.

Útjavning er eitt heilt annað mál, sum eigur at viðgerast í mun til samlaða kommunubúskapin, samlaða inntøkugrundarlagið og samlaða útreiðslugrundar-

lagið, og eigur ikki at verða knýtt til ávísa uppgávu.

Tað ber øgiliga illa til at flætta útjavning inn í tilílk mál. Til dømis er eingin útjavning í øðrum vælferðartænastum, sum áður eru lagdar undir kommunurnar at fyrisita. Hvi skulu summar kommunur gjalda á einum øki, men einki fáa aftur á øðrum?

Tá Sandoyggjin fær ser-sømdir, sum aðrar kommunur skulu gjalda fyri, so átti eyðmýkd at verið ein eginleiki, Brandur burdi tikið til sín, heldur enn at spotta gjaldaran.

Harumframt hevur landið goldið allar iløgur í Sandoyinni á eldraðkinum, um-

framt eina heila ítróttahøll fyri 30 miljónir. Eisini her hevði eitt vet av eyðmýkd verið hóskandi.

Fígging til eldraðkið generelt

Fíggingarleisturin hevur verið kendur í eina tíð, men kommunurnar hava ongan tíð tikið endaliga støðu til hann.

Landsstýrið hevur við nýggjum útspæli broytt fortreytirnar í fíggingarleistinum grundleggjandi. Hetta er komið óvart á, tí tann trygðin, sum kommunurnar skuldu hava í mun til framtíðar fíggingartørvin, er ikki longur har.

Fortreytin má vera, at all-

ar kommunur í besta musketaranda standa saman, so at tær í minsta lagi eru fíggjarliga skaðaleysar. Hetta er ikki støðan í dag, har fleiri kommunur ikki fáa tað, sum økið í dag kostar landinum, og sum frammanundan er ein minimumsjáttan, tí hædd er ikki tikin fyri nýggjum uppgávum, lógarkravgdum tænaustigi, iløgutørvi og øðrum.

Kommunurnar hava altið staðið saman, tá ið nýggjar uppgávur og útreiðslur verða lagdar til kommunurnar. Og um vit ikki gera tað, so er spurningurin, hvat kommunar so hava til felags.

Føroya Pedagogfelag er til reiðar at venda gongdini

Maud Wang Hansen
forkvinna í Føroya Pedagogfelag

frætt frá landsstýrismanninum, hvørjar ætlanir hansara eru á hesum økinum.

Eingin ivi skal vera um, at dagstovnaðkinum tørvar politiskan áhuga, kanska onagantíð so nógv sum nú.

Høgravenda samfelagshugsanin og politiska fíggjarstýringin eru við at syndra eitt annars vælskipað og burðardyggt kjarnuøki í føroyska samfelagnum. Vit hoyra alsamt, at fokus er á børnini, tá tey fara í skúla, og ikki eitt orð verður grett um týðningin av tíðini áðrenn. Børn verða ikki fødd 6-7 ára gomul, um nakar ivast.

Eitt gott barnalív kann ikki gerast upp í krónum og oyrum, heldur ikki í fermetrum ella byggitilfari. Eitt gott barnalív á dagstovni snýr seg eina og aleina um góðan hugburð til børn og menniskju sum heild. Tað snýr seg um, at lívið hjá børnum skal vera tað besta, ein kann hugsasær, eisini meðan børnini eru á dagstovni. Námsfrøði snýr eg ikki um fíggjarviðurskipti, men um lívsvirði og menniskjaáskoðan. Tað vísir seg tíverri, at føroysku politikararnir, so skjótt teir eru komnir í sessin, missa áhugan fyri tí virðismikla við lívinum og verða spunnir inn í ein hugsunarhátt, sum bert snýr seg um pengar.

Heimbankin hevur gjørt búskaparligar útrokningar av, hvussu stóran týðning

ein góð byrjan og eitt gott barnalív hevur. Ein góður barndómur brynjar børnini til lívið, til skúlan og til at klára seg víðari í útbúgvingsarlinum. Harumframt vísa kanningar, at námsfrøðilig dygd og góð normering geva børnum ein førning, sum verjir og fremur teirra evni at forvitnast og læra, at vera góð við hvønn annan, at læra tolsemi og kreativitet og at gerast góðir samfelagsborgarar. Ein góður gerandisdagur á dagstovni er við til at

brynja børn til tað góða lívið og ikki bert til skúlan og arbeidsmarknaðin. Útrokningar vísa, at ein góður innsatsur tíðliga í barnalívinum kemur 17 fold aftur – so hví ikki satsa uppá at taka okkara børn í álvara og at geva starvsfólkunum rundan um tey bestu arbeidskor?

Tað ræður ikki um at læra at lesa so tíðliga sum gjørligt, tað ræður um at duga at vera ein góður vinur og at hava samáhuga fyri teimum, tú veksur upp saman við. Tá tey

grundleggjandi viðurskiptini eru til staðar, og børn fáa høvi at hvíla í sær sjálvum, sum tey eru, skulu tey uttan iva eisini læra at lesa og røkka langt í lívinum sum góðir samfelagsborgarar.

Námsfrøðingar vilja ikki longur lata seg sláa til tols við, at tað eru aðrir fakkbólkar, sum seta dagsskránna á dagstovnaðkinum – tað eru vit, sum eru fakkunnleikin og serfrøðingarnir, og tað eru vit, sum kunnu ráðgeva landsstýrismanninum, og vit

eru ikki so fá.

Mín áheitan á landsstýrismannin skal vera at lesa á heimasíðuni hjá Mentamálaráðnum tey námsfrøðiligu stevnumiðini, sum er eitt valaarbeiði, sum Mentamálaráðið hevur staðið fyri at gera, men sum enn manglar at verða sett í verk. Har er ein upplagdur møguleiki hjá landsstýrismanninum at seta gongd á at fremja sína skyldu sum evsti eftirlitsmyndugleiki á dagstovnaðkinum.

